

Algemene weergave online ophaalronde omgevingsvisie gemeente Groningen

Inleiding

Sinds 1 januari 2019 vormen de voormalige gemeenten Groningen, Haren en Ten Boer een nieuwe gemeente Groningen. Daarom werkt de gemeente nu aan een actualisatie én een uitbreiding van de huidige omgevingsvisie 'The Next City'. Dit doen we onder andere door de bestaande en al vastgestelde plannen, visies en reacties daarop te inventariseren en analyseren. Maar ook door samen met belanghebbenden en betrokkenen te kijken wat er nog ontbreekt. Daarmee krijgen zowel nieuwe ontwikkelingen op gemeentebrede thema's maar ook de specifieke kwaliteiten en opgaves van de dorpen en het landelijk gebied een plek in de omgevingsvisie.

Eind 2019 en begin 2020 hebben wij een aantal bijeenkomsten georganiseerd die allen goed bezocht zijn. De toekomst van het landelijk gebied, de dorpen in Ten Boer en de agrarische sector stonden hierbij centraal. Een weergave van deze avonden is te vinden op onze [website](#). Helaas kon de dorpenavond in Haren destijds geen doorgang vinden vanwege te weinig aanmeldingen. Daar staat tegenover dat wij in het najaar van 2020 via het Groene Parel traject veel informatie over dit gebied hebben opgehaald. Ook hebben we gebruik gemaakt van de al aanwezige brondocumenten zoals de omgevingsvisie van Ten Boer, het overdrachtsdocument van Haren en de uitkomsten van de wijkkompassen.

Aangezien het organiseren van fysieke bijeenkomsten door de coronacrisis lastig werd, hebben wij in de periode van 7 oktober tot en met 23 november 2020 inwoners uit Haren en Ten Boer via verschillende media gevraagd om met ons mee te denken over een aantal onderwerpen waarover zoveel mogelijk ook een concrete uitspraak gedaan zal worden in de nieuwe omgevingsvisie van de gemeente Groningen. Wij zijn zeer content met de ruim 330 reacties die wij hebben binnengekregen. Het populairste onderwerp was de Biotoop/Hortus, maar ook op de andere thema's hebben wij gevarieerde reacties mogen ontvangen. Van praktische zaken tot inspirerende toekomstbeelden. In deze weergave hebben wij niet elke individuele reactie verwerkt, maar willen wij u een algemeen beeld schetsen van de respons op onderstaande onderwerpen.

1. De Biotoop en de Hortus
2. Ontmoetingsplekken en voorzieningen
3. Verduurzaming woon- en leefomgeving
4. Recreatie en toerisme in het landelijk gebied en rondom onze meren
5. De agrarische sector
6. Landschap
7. Overig*

*De thema's wonen en verkeer hebben wij niet centraal gesteld in de uitvraag. Dit omdat er aparte participatietrajecten hebben plaatsgevonden. De Woonvisie is in 2020 vastgesteld en de Mobiliteitsvisie is in de loop van 2021 gereed. Desondanks hebben wij wel reacties gekregen op deze thema's en zullen we er kort op in gaan. Daarnaast geven we deze reacties mee aan de collega's die zich met die onderwerpen bezighouden.

Vervolg

Mochten wij iets zijn vergeten in deze algemene weergave of niet correct hebben weergegeven dan kunt u tot 1 februari 2021 reageren door een mail te sturen naar omgevingsvisie@groningen.nl. Hiermee ronden we de fase van specifiek ophalen uit de gebieden Haren en Ten Boer af.

We gaan ons vervolgens richten op de gemeente in haar totaliteit. Dit betekent dat we gaan beoordelen in hoeverre de omgevingsvisie uit 2018 nog up to date is in relatie tot nieuwe ontwikkelingen en reeds opgesteld beleid. Uiteraard krijgt u ook in deze fase van het traject de

gelegenheid om met ons mee te denken. Uiteindelijk voegen we de twee onderdelen (Haren/Ten Boer + update visie 2018) samen en gaat de omgevingsvisie het formele inspraaktraject in waarbij u nogmaals kunt reageren.

De wijze waarop we dit doen en hoe we de participatie vorm gaan geven zullen we op de [website](#), in de diverse nieuwsbrieven en via Facebook vermelden.

1. De Biotoop en de Hortus

De waarde die de huidige functies van de Biotoop en de Hortus voor onze gemeente hebben, is goed naar voren gekomen. Veel mensen geven aan dat we deze waarde en functies moeten behouden.

De Biotoop als culturele broedplaats huisvest tal van mensen, bedrijfjes en functies die onderling kennis met elkaar delen en een ware 'community' vormen. Een parel van creativiteit, innovatie en sociale samenhang die volgens veel mensen niet tijdelijk maar permanent van aard zou moeten zijn. Naar de toekomst toe zien velen een uitdaging in het renoveren en verduurzamen van de panden. Met daarin ruimte voor de huidige bestemming en functies, maar ook voor nieuwe ideeën en initiatieven, die kunnen helpen bij het oplossen van maatschappelijke opgaven. Zo zijn er diverse suggesties binnen gekomen die variëren van het toevoegen van een (zorg)hotel, het combineren van een dag/ouderen/kinderopvang en verschillende (alternatieve) woonvormen. Belangrijk is om in dit kader rekening te houden met de maat en schaal die de Biotoop nu heeft.

Het sociaal en cultureel groen van de Hortus heeft een belangrijke waarde voor zowel mens, dier als natuur. Het groene karakter van de botanische tuinen biedt ruimte aan een grote diversiteit van planten en dieren. En tegelijkertijd is de oase van rust een ideale plek om elkaar te ontmoeten en te recreëren. Ook wordt het gebruikt om patiënten van revalidatiecentrum Beatrixoord de gelegenheid te bieden om in de buitenlucht alleen of samen met bezoekers te ontspannen. De oproep die uit de reacties naar voren komt is om dit waardevolle stukje groen van Groningen te behouden, het een openbaar en toegankelijk park te laten zijn en daarmee eer te doen aan de rijke geschiedenis die de Hortus in samenhang met de Biotoop heeft.

2. Ontmoetingsplekken en voorzieningen

Het belang van de school, het dorps huis, culturele voorzieningen en sportaccommodaties wordt in de reacties nadrukkelijk onderstreept. De sociale infrastructuur is van essentiële waarde om de levendigheid en samenhang in de gemeenschap te bevorderen. Men vindt dat de gemeente hier een faciliterende rol in kan spelen door deze voorzieningen in stand te houden, met oog voor de lokale context. Daarbij gaat het dus niet alleen om het aantal gebruikers en de omvang van hetgeen dat wordt aangeboden, maar ook over het effect en de rol die de voorziening op/in de omgeving heeft/speelt. Zo is bijvoorbeeld de nabijheid en toegankelijkheid van culturele voorzieningen van belang voor de oudere inwoners die steeds langer thuis en in de dorpen blijven wonen.

Een koppeling van functies kan volgens de reacties helpen om dit soort voorzieningen te versterken en toekomstbestendig te maken. In dat kader werkt dorpsbelangen Thesinge bijvoorbeeld aan het aanbieden van een professionele BSO in het dorps huis. Maar om ontmoetingen tussen jong en oud te stimuleren worden ook suggesties gedaan voor gemengde woonvormen waar al dan niet gebruik wordt gemaakt van gedeelde voorzieningen. Onderwijsinstellingen kunnen daar ook een rol in spelen met leer-werktrajecten. Naast bovengenoemde voorbeelden gaan de reacties ook over het ontmoeten in de openbare ruimte. Dit kan een aantrekkelijk plein zijn, beleefbaar groen of een park maar ook toegankelijke sporttoestellen en speelplaatsen in de nabije omgeving.

3. Verduurzaming woon- en leefomgeving

Op de vraag hoe wij kunnen helpen met het verduurzamen van de eigen woon- en leefomgeving geven veel mensen aan dat het begint met een goede voorlichting en consistente informatievoorziening. Consistent met name om duidelijk te zijn in het scheppen van verwachtingen rondom energieambities (zowel op Rijks, provinciaal als gemeentelijk niveau). En waar mogelijk het aanbieden van subsidies om deze ambities te realiseren. Energiecoaches zouden mensen kunnen helpen om inzichtelijk te maken wat voor opties zij hebben om hun huis te verduurzamen. Het kan dan gaan om zowel de opwek van energie als ook het gebruik (verminderen).

4. Recreatie en toerisme in het landelijk gebied en rondom onze meren

Binnen dit thema gaan de reacties met name over het toegankelijk maken van het landelijk gebied voor ontspanning en recreatie. Dan hebben we het niet alleen over het realiseren van meer fiets-, wandel- of ruiterspaden, maar ook over het aantrekkelijk maken en behouden van bestaande paden. Dit kan bijvoorbeeld door bloemenrijke bermen te planten of door bankjes te plaatsen. Ook aandacht voor zwerfafval is daarbij van belang. Daarnaast horen wij van verschillende dorpsbelangenverenigingen dat zij graag dorpsommetjes zouden willen. Dit stimuleert bewegen in de eigen omgeving. In dat kader is er overleg nodig tussen gemeente, provincie, dorpsbewoners en grondeigenaren om initiatieven verder te brengen.

Bij de recreatie rondom onze meren zien we een spanning ontstaan tussen economische en ecologische waarden. De meren worden gewaardeerd om de vele manieren waarop er gerecreëerd kan worden, maar zeker ook om de natuurwaarden die ze hebben. Daar waar de natuurwaarden het hoogst zijn hebben de meeste mensen de voorkeur om geen of beperkt gemotoriseerd verkeer toe te staan terwijl deze in andere delen van de meren eventueel wel de ruimte kunnen krijgen. Hetzelfde geldt eigenlijk voor bebouwing zoals recreatiewoningen en horecavoorzieningen, waarbij men het van belang vindt dat er ook genoeg openbare/vrij toegankelijke plekken blijven zodat iedereen van de meren kan genieten.

5. De agrarische sector

Inwoners zien dat het systeem waar de agrarische sector in functioneert onder maatschappelijke en economische druk staat. De huidige productiewijze en strikte scheiding tussen natuur en landbouw zorgt er mede voor dat op sommige plekken de grond uitgeput raakt met verlies van biodiversiteit tot gevolg. Het ontbreekt echter nog aan een geschikt alternatief verdienmodel voor de boer. Uit een aantal reacties komt naar voren dat er ondersteuning, zowel op technisch/informatief als ook op financieel vlak, nodig is voor agrarische bedrijven die zich op een duurzame manier willen ontwikkelen. Belangrijke elementen binnen deze omschakeling zijn het bodem- en bermbeheer, de productieschaal, de omvang van de agrarische bedrijven maar ook de hele keten van producent tot consument.

De vraag die men stelt is in hoeverre onze agrarische sector voor de wereldmarkt moet produceren of dat we juist meer toe willen naar regionale en lokale voedselvoorziening. Voor bedrijven die kampen met een moeizame bedrijfsopvolging en/of willen stoppen vinden mensen dat er een visie van de gemeente, in samenwerking met andere partijen, nodig is op vrijkomende agrarische bebouwing. Met oog voor concepten als zorgboerderijen, alternatief wonen en duurzaamheid.

6. Landschap

Bovenstaande thema's zijn allemaal van invloed op het landschap om ons heen. Tegelijkertijd zien we veel reacties over het behouden en versterken van de huidige landschappelijke waarden. Dan hebben we het in Ten Boer met name over het groene en open landschap en in Haren over de

zandwegen en andere landschapselementen. Het gaat om waarden als rust, ruimte en de schone lucht die we hier nog hebben. Een zorgvuldige inpassing van het verschillende ruimtegebruik is volgens velen noodzaak. Het gaat over ruimte voor de agrarische sector, meer groen in en om de dorpen, over de energietransitie, over klimaatverandering, over biodiversiteit, over waterbeheer, behoud culturele waarden en over recreëren in de eigen omgeving. Alles met oog voor historie, samenhang, multifunctioneel ruimtegebruik en de juiste balans.

7. Overig

Wonen is en blijft een populair onderwerp. In veel reacties wordt benadrukt dat de groene longen tussen Ten Boer, Haren en de stad open moeten worden gehouden. Kijk in de dorpen naar inbreiding of kleinschalige nieuwbouw waar een specifieke vraag voor is. Bied zowel jongeren, ouderen als gezinnen de kans om in de dorpen te blijven wonen. Maak daarbij ook gebruik van herbestemming van leegstaande panden en heb aandacht voor voldoende groen in de omgeving.

Verder hebben wij nog een aantal concrete reacties gekregen op het thema verkeer. Het gaat hier bijvoorbeeld om het doorgaande verkeer in Ten Post wat af en toe zorgt voor moeilijkheden. De snelheid waarmee gereden wordt, de hoeveelheid verkeer en de aard van het gemotoriseerde verkeer spelen daarbij een rol. Ook in Haren worden dergelijke onveilige verkeerssituaties ervaren op de Kerklaan en de Oosterweg. Dit heeft daar onder andere te maken met doorstroming en handhaving van de snelheid op verschillende wegen.

De overige opmerkingen hebben met name betrekking op het beheer en onderhoud van groen. Daarnaast komen ook verschillende reeds genomen besluiten van de gemeente naar voren zoals de afvalscheiding, hondenbelasting en OZB/WOZ. Wij zullen deze opmerkingen intern delen, maar hiermee kunnen genomen besluiten niet worden teruggedraaid.